

ԱՌԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆ

**ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարությունում
իրականացվող հաշվեքննության շրջանակում
գյուղատնտեսության զարգացման
հիմնադրամում իրականացված ստուգման
վերաբերյալ**

II. Անհամապատասխանությունների վերաբերյալ գրառումներ

1. Նախագծանախահաշվային փաստաթղթեր

Նախագծանախահաշվային փաստաթղթերը կազմվել են թվով 8 ընկերությունների կողմից և նրանց ընդհանուր նախահաշվային արժեքը հաշվարկվել է 4,360,801 հազար դրամ: Նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի ուսումնասիրությունը ամբողջվել է, որ

- Ժայռային ապարների փխրեցման աշխատանքները <<Անուշիկ ջրեր>> ՍՊԸ-ի, <<ՀԳՇՆ>> ՍՊԸ-ի, <<Զրարբի>> ՍՊԸ-ի, <<Ունո Փրոջեքթ>> ՍՊԸ-ի և <<Գիտեպինվեստ>> ՍՊԸ-ի կողմից հաշվարկվել են որպես հիդրոմոնիթինգ փխրեցման աշխատանքներ, որոնց համար ՀՀ-ում գործող նորմատիվային գնացուցակներ (միավոր նորմատիվային նախահաշվային արժեքներ) չկան: Տարբեր ընկերությունների կողմից նախահաշվային ուղղակի ծախսերում կիրառվել են միմյանցից էականորեն տարբերվող՝ մինչև 2,9 անգամ, նախահաշվային արժեքներ, օրինակ VII-րդ կարգի ժայռային բնահողի 1Խմ-ի հիդրոմոնիթինգ փխրեցման աշխատանքների նախահաշվային արժեքն, ուղղակի ծախսերում, <<Անուշիկ ջրեր>> ՍՊԸ-ն ընդունել է 5.5 հազար դրամ (անուղղակի ծախսերով շուրջ 9.3 հազար դրամ), իսկ <<Գիտեպինվեստ>> ՍՊԸ-ն 15.95 հազար դրամ (անուղղակի ծախսերով 27 հազար դրամ): Ընդ որում <<Զրարբի>> ՍՊԸ-ն և <<Անուշիկ ջրեր>> ՍՊԸ-ն նույնիսկ իրենց կողմից կազմված տարբեր օբյեկտների նախահաշվերում կիրառել են միմյանցից մինչև 2,5 անգամ տարբերվող նախահաշվային միավոր արժեքներ: Օրինակ

<<Անուշիկ ջրեր>> ՍՊԸ-ն Վրդկարգի ժայռային բնահողի 1խմ-ի հիդրոմոմոնիթինգ փխրեցման աշխատանքների նախահաշվային արժեքներն ուղղակի ծախսերում տարբեր օբյեկտներում ընդունել են 2.0 հազար դրամ, 3.8 հազար դրամ, 4.5 հազար դրամ և 5.0 հազար դրամ: Մանրամասն ըստ բնահողի մշակման կատեգորիաների և ընկերությունների ներկայացված է ստորևաղյուսակում

Նախագծային կամակերպություն	Բնահողի մշակման կարգը		
	5-րդ	6-րդ	7-րդ
	Միավոր արժեքը ուղղակի ծախսերում (հազար դրամ)		
<<Անուշիկ ջրեր>> ՍՊԸ	2	3.5	5.5
	3.8	4.5	6.5
	4.5	5.5	7.5
	5.0		9.0
<<ՀԳՇՆ>> ՍՊԸ		5.5	6.5
<<<Զրարբի>> ՍՊԸ	5.5	5.5	6.5
		3.0	
<Ունո Փրոջեքթ ՍՊԸ	4.5		15.95
<<Գիտեպինվեստ>> ՍՊԸ			6.5

Որպես այս աշխատանքների նախահաշվային արժեքների կիրառման նորմատիվային հիմքեր նախահաշիվին ենթարկվել են <<շուկա>>, <<ինֆորմ>>, <<գնահաշվարկ>>, <<ՎՀ-144, 01.07.2015թ>> կամ <<1-993 մեք, 1-1553 աշխ>>: Վերջին դեպքում, առանց որևէ հիմնավորման, այդ աշխատանքների համար վերցրել են շերտի 0.5 խմ տարողությունը՝ էքսկավատորով 5-րդ կարգի բնահողի քանդման նորմատիվային աշխատավարձի և ձեռքով հիդրոմոմոնիթինգ օգնությամբ 7-րդ կարգի բնահողի քանդման աշխատանքների մեքենամեխանիզմի նորմատիվային ծախսի հանրագումարը: 02.10.2018թ.-ի ՀՊԵ-ԱԳ-73 գրությամբ ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարությունից խնդրել են քտրամադրել նախահաշիվներում բնահողի փխրեցման աշխատանքները հիդրոմոմոնիթինգ հաշվարկելու հիմնավորումները և այդ աշխատանքների համար կիրառված

նախահաշվային հիմքերը, ինչին ԶՀ գյուղատնտեսության նախարարի պաշտոնակատարը, 08.10.2018թ.-ի թիվ ԳՊ/ԳԳ/7995-18 գրույթ ամբ, պատասխանել է, որ տվյալ տեղեկատվությունը ԶՀ գյուղատնտեսության նախարարության և հիմնադրամի կողմից ենթակա է տնօրինման և առկա է: Միաժամանակ նշել է, որ «... բացի այդ, հաշվի առնելով նշած հանգամանքը, հիմնադրամի կողմից համապատասխան հարցում է կատարվել շինարարական կամակերպություններին և վերջինիս կողմից ներկայացված տեղեկատվությունն աշխատանքային կարգով ներկայացվել է Ձեզ ...», սակայն այդ հարցադրմանը առնչվող որևէ տեղեկատվություն աշխատանքային կարգով չի տրամադրվել:

Բացի այդ, շինարարական կազմակերպությունները որևէ առնչություն չեն կարող ունենալ նախահաշվային արժեքների հետ կապված պահանջվող հիմնավորումների և հիմքերի հետ: **Մեր կողմից նախագծային ընկերությունների կիրառած, հետևապես շուկայում առկա, ամենացածր՝ նվազագույն շահավետ նախահաշվային միավոր արժեքներով կատարված վերահաշվարկներից պարզվել է, որ թվով 34 օբյեկտների նախահաշվային արժեքները 88,223 հազար դրամով գերազանցում են այդ հաշվարկներով ստացվող նախահաշվային արժեքները (ըստ օբյեկտների տես հավելված 3-ը):**

Առարկություն՝

Ըստ նախագծող ընկերությունների ներկայացրած պարզաբանումների Ժայռային բնահողերի հիդրոմուրճով մեխանիկական փխրեցման գնահաշվարկը ընդունվել է՝

-մինչև 2016թ – որպես շուկայական արժեք՝ շինարարական մոտ 5 կազմակերպությունների կողմից բանավոր ստացված գնահաշվարկների արժեքների մինիմալ արժեքի մոտ 75%- չափով: Կիրառված շուկայական արժեքները ունեն տատանումներ կախված փխրեցման ենթակա “առարկայից” –խրամուղի է, փոստրակ է, հարթակի բացում է կամ այլն: Փխրեցման արժեքը կարող է փոփոխվել նաև փխրեցման ենթակա նույն կարգի պատկանող Ժայռային բնահողերի ֆիզիկա-մեխանիկական հատկություններից ելնելով (ամրություն, հողմնահարություն և այլն):

- 2016թ-ից ՀՀ քաղաքաշինության նախարարության կողմից ՎՀ-144 01.07.2015թ. ընդունված գնահաշվարկի արժեքը, որը մոտ է խրամուղու պայթեցման արժեքին, որը նույնպես կարող է փոփոխվել մարզից և ժամանակահատվածից ելնելով:

Փխրեցման արժեքը կարող է փոփոխվել նաև փխրեցման ենթակա նույն կարգի պատկանող ժայռային բնահողերի ֆիզիկա-մեխանիկական հատկություններից ելնելով (ամրություն, հողմնահարություն և այլն):

Քանի դեռ իրավասու կազմակերպության կողմից ժայռային բնահողերի մեխանիկական փխրեցման վերաբերյալ լուծում և գնահաշվարկ չի տրվել՝ ժայռային բնահողերի հիդրոմուրձով մեխանիկական փխրեցման արժեքը կտատանվի և չի կարող ունենալ ֆիկսված արժեք:

Ներկայացված աղյուսակում և բացատրագրում առկա են իրար չհամապատասխանող տեղեկություններ՝ օրինակ նշված է որ <<Գիդէպինվեստ>> ՄՊԸ-ի կողմից կամգված նախահաշվում այն ընդունվել է 15.95 հա. դրամ (անուղղակի ծախսերով 27 հազ. դրամ) սակայն աղյուսակում նշված միավորը կիրառել է < Ունո Փրոջեքթ>> ՄՊԸ-ն, սակայն նա կիրառել է ոչ թե շուկա այլ նորմատիվային <<1-993, 1-1553 նախահաշվային գնացուցակը, որը գործում է: Ժայռային ապարները նույնիսկ նույն կարգի լինում են շատ տարբեր և նախագծային կազմակերպությունը հաշվի առնելով բոլոր հանգամանքները որոշում է փխրեցման աշխատանքների կիռարման գինը:

25.09.2018թ. էլեկտրոնային փոստով ստուգումն իրականացնող մարմնին են տրամադրվել նախագծող կազմակերպությունների կողմից ներկայացված պարզաբանումները ժայռային բնահողերի հիդրոմուրձով մեխանիկական փխրեցման գնահաշվարկի վերաբերյալ:

Անհրաժեշտ է նշել հետևյալը.

Ժայռային ապարների հիդրոմուրձով փխրեցման աշխատանքների շուկայական արժեքը ճշտելու համար նախագծողների կողմից հարցումներ են արվում մոտ 5 համապատասխան մասնագիտացված տարբեր կազմակերպություններից: Այդ կազմակերպությունները ներկայացնում են ոչ թե ժայռային բնահողի 1խմ-ի հիդրոմուրձով փխրեցման գինը, այլ համապատասխան տեխնիկայի 1 ժամվա վարձակալման/շահագործման գինը: Մինիմալ գինը ընտրելուց հետո, 1խմ-ի փխրեցման արժեքը որոշելու համար նախագծողի կողմից կատարվում է հաշվարկ, ուր հաշվի է առնվում՝ փխրեցման ենթակա «առարկան» - խրամուղի է, փոստրակ է, հարթակի բացում է կամ այլն, շին. օբյեկտի հեռավորությունը, քանի որ 5կմ-ից ավել հեռավորության դեպքում գումարվում են տեղափոխման ծախսերը, ժայռային ապարների ընդհանուր ծավալը, դրանց ֆիզիկա-մեխանիկական հատկությունները (ժայռային ապարները նույնիսկ նույն կարգի լինում են շատ տարբեր) և այլն: Տարբեր ժամանակահատվածներում գները կարող են տարբեր լինեն նաև կապված վառելիքի գների տատանման հետ: Վերը նշվածից պարզ է, որ շուկայական արժեքները չեն կարող լինեն բոլոր օբյեկտների համար նույնը: Արժեքի հաշվարկներում հնարավոր են նաև վրիպումներ:

• Պ ո լ ի է թ ի լ ե ն ա յ ի ն խ ո ղ ո վ ա կ ն ե թ ի մ ո ն տ ա ժ մ ա ն
ա շ խ ա տ ա ն ք ն ե թ ի ն ա խ ա հ ա շ վ ա յ ի ն մ ի ա վ ո թ ար ժ ե ք ն ե թ ո լ մ ,
հ ա մ ա ձ ա յ ն Շ Ն ո լ Կ IV-2-82 հ ա վ ա ք ա ծ ո լ 22-ի ն ե թ ա ռ վ ա ծ ե ն ն ա ն

խողովակաշարը մինչև 10սմ հաստությամբ բնահողով
 հետլիցքի աշխատանքների արժեքները հետևաբար որպես
 առանձին աշխատանք հաշվարկված բնահողի հետլիցքի
 աշխատանքների ծավալներից պետք է նվազեցվեն
 խողովակաշարերի տեղադրման աշխատանքների
 նախահաշվային արեքներում ներառված հետլիցքի շերտի
 ծավալները ինչը չի կատարվել: **Արդյունքում թվով 41
 օբյեկտներում նախահաշվները ավել են հաշվարկվել 28,086
 հազար դրամով (մանրամասը ըստ օբյեկտների տես հավելված
 4):**

Առարկություն՝

*Ըստ նախագծող ընկերությունների ներկայացրած պարզաբանումների ՇՆԿ IV-2-82-ի 22
 հավաքածուի 22-8 աղյուսակում նշված է բնահողի ցանում (присыпка) 10սմ հաստությամբ,
 որտեղ՝ խողովակի ստորին հատվածում, թե խողովակի վրա, խրամուղու ամբողջ լայնությամբ
 թե միայն գոգերում (пазухи): Պարզ է, որ եթե լինեք խողովակի վրա ապա գոնե կգրեն обсыпка
 трубы, ոչ թե присыпка трубы:*

*Համաձայն ՇՆԿ 3.02.01-83-ի կետ 4.9-ի խողովակաշարի առաջնային հետլիցքը իրականացվում
 է մինչև 20սմ խողովակի վերին նիշը՝ ձեռքով, փափուկ բնահողերով, հավասարաչափ շերտային
 տոփանումով խողովակի երկու կողմից գոգերի լցումով:*

*22-8 աղյուսակում նշված բնահողի ցանումը չի կարող փոխարինել խողովակի հետլիցքը
 տոփանումով:*

*Համաձայն ЕННР (единые нормы и расценки на строительные, монтажные и ремонтно
 строительные работы, 1987г.) сборник Е9, выпуск 2, таблица Е9-2-7, որը հիմք է հանդիսանում
 ՇՆԿ IV-2-82 համար, պոլիէթիլենային խողովակների մոնտաժման աշխատանքների կազմում
 “присыпка грунтом” աշխատանք չկա: Այն է՝*

- Строповка и опускание звеньев труб в траншею
- Укладка звеньев труб на основание с подбивкой грунта
- Установка и закрепление концов труб
- Обработка торцов труб под сварку
- Сварка стыка

Բացի այդ, աշխատանքների կատարման համար սահմանված օղակի կազմում նշված է՝

մոնտաժող 4-րդ կար - 1 մարդ

մոնտաժող 3-րդ կար - 2 մարդ:

Հողափոր չկա: